

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Факультет морського права

кафедра теорії та історії держави і права

Код РНПД _____

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з НІПР

Слободян С. О.

«_____» _____ 202__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО

PROGRAM OF DISCIPLINE
INTERNATIONAL HUMANITARIAN LAW

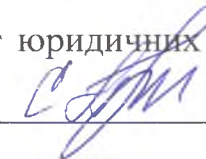
рівень вищої освіти _____ Бакалавр _____
(перший (бакалаврський) / другий (магістерський))

тип дисципліни _____ Обов'язкова _____
обов'язкова / вибіркова

мова викладання _____ Українська _____
українська / англійська

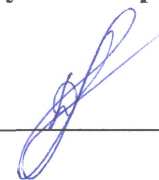
Робоча програма навчальної дисципліни «**Міжнародне гуманітарне право**» є однією з складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 08Право, спеціальності 081Право, освітня програма «**ПРАВО**».

«11» листопада 2023 року – 22 с.

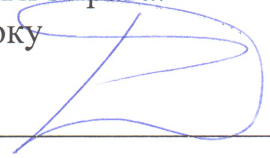
Розробник: **Панченко Сергій Володимирович**, кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри теорії та історії держави і права

Проект робочої навчальної дисципліни «**Міжнародне гуманітарне право**» узгоджено з гарантом освітньої програми.

Гарант освітньої програми «**ПРАВО**»

Ломжець Ю. В., кандидат політичних наук, доцент

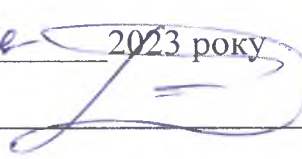
Проект робочої навчальної дисципліни «**Міжнародне гуманітарне право**» розглянуто на засіданні кафедри Теорії та історії держави і права.

Протокол № 5 від «14» листопада 2023 року

В.о. зав. кафедри –

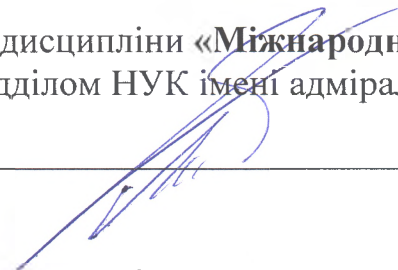
доктор юридичних наук, професор Бараненко Д.В. _____

Проект робочої навчальної дисципліни «**Міжнародне гуманітарне право**» розглянуто Навчально-методичною комісією факультету Морського права.

Протокол № 5 від «15» листопада 2023 року

Голова Навчально-методичної комісії – _____ Бараненко Д. В.

Проект робочої навчальної дисципліни «**Міжнародне гуманітарне право**» погоджено з навчальним відділом НУК імені адмірала Макарова

Голова відділу – _____ Лабарткава А. В.

Проект робочої навчальної дисципліни «**Міжнародне гуманітарне право**» розглянуто Навчально-методичною радою НУК імені адмірала Макарова.

Протокол № 10 від «27» листопада 2023 року.

Голова НМР НУК – _____ Слободян С. О.

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	4
<i>1. Опис навчальної дисципліни</i>	6
<i>2. Мета вивчення навчальної дисципліни</i>	7
<i>3. Передумови для вивчення дисципліни</i>	8
<i>4. Очікувані результати навчання</i>	8
<i>5. Програма навчальної дисципліни</i>	8
<i>6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування</i>	12
<i>7. Форми поточного та підсумкового контролю</i>	14
<i>8. Критерії оцінювання результатів навчання</i>	18
<i>9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна</i>	19
<i>10. Рекомендовані джерела інформації</i>	19

ВСТУП

Анотація

Навчальна дисципліна «**Міжнародне гуманітарне право**» являється *невід'ємним складником формування професійної компетентності* бакалаврської підготовки студентів, які здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр» за спеціальністю «081» Право.

Серед найбільш емоційно складних, дилемних у застосуванні з усіх галузей права є міжнародне гуманітарне право. Адже воно регулює тисячолітнє явище - війни, що доволі часто супроводжуються втратами, біллю та агресією. І, на жаль, зацікавленість у ньому доволі часто виникає тоді, коли відбувається акт агресії, нападу на країну.

Міжнародне гуманітарне право є частиною міжнародного публічного права, яке має на меті захистити життя і людську гідність під час збройних конфліктів, а також зменшити та відвернути страждання, які є результатом війни. Держави-учасниці Женевських Конвенцій не тільки взяли на себе зобов'язання дотримуватись цих норм, але і популяризувати, ознайомлювати людей з цим правом. І ці знання, зважаючи на динаміку збройних конфліктів у світі, вже поступово стають невід'ємною частиною базової освіти 21 століття.

Усвідомлюючи важливість поширення знань з міжнародного гуманітарного права для українського суспільства, як частини міжнародних зобов'язань нашої держави, розуміючи пріоритетність питань, пов'язаних з питаннями деокупації та реінтеграції тимчасово окупованого Криму та східних територій України, з метою розвитку громадянської і миротворчої освіти експертами Української Гельсінської спілки з прав людини та Товариства Червоного Хреста України розроблений курс «Міжнародне гуманітарне право».

Ключові слова: Міжнародні договори, концепція, стан війни, оголошення війни, агресія, нейтралітет, учасники конфлікту, найманці, військовополонені, цивільне населення і цивільні об'єкти, військова окупація, Міжнародні трибунали, Міжнародний кримінальний суд.

Abstract

The study discipline "International Humanitarian Law" is an integral component of the formation of professional competence of undergraduate students who obtain the educational and qualification level "Bachelor" in the specialty "081" Law.

International humanitarian law is among the most emotionally complex and dilemmatic in application of all branches of law. After all, it regulates a thousand-year-old phenomenon - wars, which are quite often accompanied by losses, anger

and aggression. And, unfortunately, interest in it quite often arises when there is an act of aggression, an attack on the country.

International humanitarian law is part of public international law that aims to protect life and human dignity during armed conflicts and to reduce and avert suffering resulting from war. The member states of the Geneva Conventions not only undertook to observe these norms, but also to popularize and acquaint people with this right. And this knowledge, taking into account the dynamics of armed conflicts in the world, is gradually becoming an integral part of the basic education of the 21st century.

Realizing the importance of spreading knowledge of international humanitarian law for Ukrainian society, as part of the international obligations of our state, understanding the priority of issues related to the issues of deoccupation and reintegration of the temporarily occupied Crimea and the eastern territories of Ukraine, with the aim of developing civic and peacekeeping education by Ukrainian experts The Helsinki Union for Human Rights and the Red Cross Society of Ukraine developed the course "International Humanitarian Law".

Key words: International treaties, concept, state of war, declaration of war, aggression, neutrality, participants in the conflict, mercenaries, prisoners of war, civilian population and civilian objects, military occupation, International tribunals, International Criminal Court.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання / заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 08 Право (шифр і назва)	Обов'язкові компоненти освітньої програми Цикл професійної підготовки	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	
Електронний адрес РПНД на сайті Університету –	Спеціальність (професійне спрямування): 081 Право (код та найменування) освітня програма «ПРАВО» (найменування)	Семестр – 8-й	
Індивідуальне науково- дослідне завдання _____ (назва)		Лекції	
Загальна кількість годин – 90		15 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		15 год.	6 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 4	Ступінь вищої освіти: Перший (бакалаврський) Бакалавр / Bachelor	Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
		Індивідуальні завдання: –	
		Вид контролю: Залік	
		Форма контролю: Поточний – комбінований. Підсумковий – усний.	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне гуманітарне право» є

- засвоєння здобувачами правових основ регулювання збройних конфліктів, особливостей сучасних збройних конфліктів та категоріального апарату певних інститутів (воєнного полону, захисту жертв війни та ін.);
- формування у здобувачів системного уявлення про міжнародне гуманітарне право, вивчення становлення та концептуального обґрунтування міжнародного гуманітарного права, оволодіння знаннями про поняття збройних конфліктів, проведення співвідношення понять збройний конфлікт, війна та агресія, встановлення видів збройних конфліктів, а також формування у здобувачів понять про комбатанта, не комбатанта, цивільного населення, розгляд міжнародно-правового захисту жертв війни та вивчення міжнародно-правового статусу журналіста під час збройного конфлікту;
- набуття знань в сфері надання гуманітарної допомоги зі сторони гуманітарних міжнародних організацій, Міжнародного Комітету Червоного Хреста.

За підсумками вивчення курсу «Міжнародне гуманітарне право» у студентів повинен бути сформований відповідний до освітньо-професійної програми набір таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.
- ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

- ФК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.
- ФК4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.
- ФК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародне гуманітарне право» є

- сформувати уявлення про основні принципи і норми міжнародного гуманітарного права;

- систематизувати основні підходи щодо розуміння ключових понять у сфері міжнародного гуманітарного права;
- поглибити навички системного аналізу міжнародно-правових актів та їх застосування;
- встановити зміст міжнародних нормативно-правових актів щодо порядку ведення військових дій, використання засобів та методів ведення збройних конфліктів;
- сприяти самостійній науковій роботі студентів.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Міжнародне гуманітарне право**» є опанування таких навчальних дисциплін:

- «Вступ до спеціальності «Міжнародне право»;
- «Історія держави і права зарубіжних країн»;
- «Порівняльне кримінальне право»;
- «Теорія держави і права»;
- «Історія міжнародного права».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «**Міжнародне гуманітарне право**» передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

Програмні результати навчання:

- ПР01. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
- ПР07. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
- ПР09. Володіти базовими навичками риторики. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.
- ПР17. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

5. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи міжнародного гуманітарного права.

ТЕМА № 1. *Історія розвитку, поняття, предмет, джерела, принципи і норми міжнародного гуманітарного права.*

Розвиток ідей гуманізму від найдавніших часів до сьогодення. Перші спроби нормативно-правового врегулювання правил ведення війни та поводження із військовополоненими і мирним населенням. Створення Міжнародного комітету Червоного Хреста і Женевська конференція 1864р.

Міжнародні конференції з питань гуманітарного права. Міжнародне гуманітарне право як галузь міжнародного публічного права. Джерела й принципи міжнародного гуманітарного права. Види джерел міжнародного гуманітарного права. Джерела загального та спеціального характеру. Глобальні та регіональні акти з прав людини. Право Женеви, право Гааги і право Нью-Йорку.

Література: Основна література 1, 2, 3, 4, 5, 8, 10, 11

ТЕМА № 2. *Міжнародне гуманітарне право і міжнародне право прав людини в системі міжнародного права, принципи їх взаємодії.*

Співвідношення міжнародного гуманітарного права та міжнародного права прав людини. Міжнародне гуманітарне право та міжнародне право прав людини: визначення понять. Взаємодія міжнародного гуманітарного права та міжнародного права прав людини. Роль принципу *lexspecialis*.

*Література: Основна література 2, 4, 6, 8, 10, 11;
допоміжна література 15.*

Змістовий модуль 2. *Основні категорії міжнародного гуманітарного права.*

ТЕМА № 3. *Сфера дії міжнародного гуманітарного права.*

Поняття та класифікація збройних конфліктів. Збройні конфлікти міжнародного і неміжнародного характеру. Сторони у міжнародному збройному конфлікті. Початок збройного конфлікту міжнародного характеру та його правові наслідки. Заборона денонсації під час війни. Закінчення збройних конфліктів та їх правові наслідки.

*Література: Основна література 2, 4, 7, 8, 10, 11, 12;
допоміжна література 1, 11, 13*

ТЕМА № 4. *Правовий статус окремих категорій осіб у міжнародному гуманітарному праві.*

Поняття учасників та неучасників збройних конфліктів. Комбатанти: поняття та статус. Незаконні комбатанти. Неучасники збройних конфліктів: некомбатанти та підзахисні особи.

*Література: Основна література 2, 4, 8, 10, 11, 12;
допоміжна література 1.*

ТЕМА № 5. *Роль Міжнародного Руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця у розвитку міжнародного гуманітарного права.*

Виникнення та діяльність Міжнародного комітету Червоного Хреста. Міжнародний рух Червоного Хреста і Червоного Півмісяця. Емблеми Міжнародного руху. Міжнародна Федерація Товариств Червоного Хреста та Червоного Півмісяця.

*Література: Основна література 2, 4, 8, 10, 11, 13;
допоміжна література 8, 12.*

ТЕМА № 6. Міжнародно-правовий захист жертв війни.

Основні правила захисту жертв збройних конфліктів. Поранені і хворі. Медичний персонал, медичні формування і установи. Духовний персонал. Поняття і ознаки військовополонених. Правовий статус військовополоненого. Інтернування військовополонених. Звільнення і репатріація військовополонених. Інститут та субститут держави-покровительки.

Література: Основна література 2, 4, 8, 10, 11, 12;

допоміжна література 2, 3, 5, 6, 7, 10, 13, 14.

ТЕМА № 7. Міжнародно-правове регулювання ведення збройних конфліктів.

Основні міжнародно-правові засади ведення воєнних дій. Поняття засобів і методів ведення війни. Повна та часткова заборона на деякі види засобів ведення війни. Заборона або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї. Заборона або обмеження застосування зброї масового ураження. Застосування ядерної зброї. Заборонені методи ведення війни.

Література: Основна література 2, 4, 7, 8, 10, 11, 12.

ТЕМА № 8. Імплементация норм міжнародного гуманітарного права.

Міжнародно-правове зобов'язання щодо міжнародно-правового регулювання збройних конфліктів. Імплементация норм міжнародно-правового регулювання збройних конфліктів. Зобов'язання України щодо міжнародно-правового регулювання збройних конфліктів.

Література: Основна література 2, 4, 8, 10, 11;

допоміжна література 13, 17.

ТЕМА № 9. Відповідальність за порушення норм міжнародного гуманітарного права.

Забезпечення поваги до норм міжнародного гуманітарного права. Поняття та ознаки воєнних злочинів. Індивідуальна кримінальна відповідальність в міжнародному праві. Незастосування строку давності до воєнних злочинів. Перехідне правосуддя в постконфліктному миробудуванні. Правила видачі осіб, які вчинили злочини у сфері міжнародного гуманітарного права. Відповідальність за злочини у сфері міжнародного гуманітарного права в національному праві.

Література: Основна література 2, 4, 8, 10, 11;

допоміжна література 4, 9, 11, 13, 16.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 1.										
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародного гуманітарного права.										
Тема № 1. Історія розвитку, поняття, предмет, джерела, принципи і норми міжнародного гуманітарного права.	7	2	2		3	8	1	1		6
Тема № 2. Міжнародне гуманітарне право і міжнародне право прав людини в системі міжнародного права, принципи їх взаємодії.	8	2	2		4	7	1	1		5
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	15	4	4		7	15	2	2		11
Змістовий модуль 2. Основні категорії міжнародного гуманітарного права.										
Тема № 3. Сфера дії міжнародного гуманітарного права.	11	2	2		7	75	1	1		9
Тема № 4. Правовий статус окремих категорій осіб у міжнародному гуманітарному праві.	11	2	2		7					9
Тема № 5. Роль Міжнародного Руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця у розвитку міжнародного гуманітарного права.	11	2	2		7		1	1		9
Тема № 6. Міжнародно-правовий захист жертв війни.	12	2	2		8					10
Тема № 7. Міжнародно-правове регулювання ведення збройних конфліктів.	10	1	1		8		1	1		10
Тема № 8. Імплементация норм міжнародного гуманітарного права.	10	1	1		8		1	1		10
Тема № 9. Відповідальність за порушення норм міжнародного гуманітарного права.	10	1	1		8					10
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	75	11	11		53	75	4	4		67
Усього годин	90	15	15		60	90	6	6		78
ІНДЗ					-					-
Разом за курсом	90	15	15		60	90	6	6		78

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема № 1. Історія розвитку, поняття, предмет, джерела, принципи і норми міжнародного гуманітарного права.	2	1
2	Тема № 2. Міжнародне гуманітарне право і міжнародне право прав людини в системі міжнародного права, принципи їх взаємодії.	2	1
3	Тема № 3. Сфера дії міжнародного гуманітарного права.	2	1
4	Тема № 4. Правовий статус окремих категорій осіб у міжнародному гуманітарному праві.	2	
5	Тема № 5. Роль Міжнародного Руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця у розвитку міжнародного гуманітарного права.	2	1
6	Тема № 6. Міжнародно-правовий захист жертв війни.	2	
7	Тема № 7. Міжнародно-правове регулювання ведення збройних конфліктів.	1	1
8	Тема № 8. Імплементация норм міжнародного гуманітарного права.	1	1
9	Тема № 9. Відповідальність за порушення норм міжнародного гуманітарного права.	1	
	Разом	15	6

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – **1 година на 1 лекцію;**
- підготовка до практичних занять – **2 години на 1 заняття;**
- підготовка і написання есе – **2 години на 1 роботу;**
- підготовка повідомлень – **1,5 години на 1 повідомлення;**
- підготовка до написання МКР – **5 годин на 1 роботу;**
- підготовка до заліку – **20 годин на залік.**

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій	8	3
2	Підготовка до практичних занять	15	6
3	Підготовка і написання есе (2 есе)	4	-
4	Підготовка повідомлень (2 повідомлення)	3	-
5	Підготовка КР	-	49
6	Підготовка до МКР (2 МКР)	10	-
7	Підготовка до заліку	20	20
	<i>Разом</i>	60	78

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання – способи, якими забезпечується набуття здобувачами відповідних компетенцій через засвоєння програмного матеріалу та активізацію навчального процесу, а саме (обрати необхідне):

для всіх видів занять:

- робота з літературою - опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольної-корекційної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;

- пояснення - словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;

- дискусія - обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;

- диспут - цілеспрямоване зіставлення різних поглядів на наукову чи суспільну проблематику з метою формування у здобувачів оцінних суджень, зміцнення світоглядних позицій;

- демонстрування - наочно-чуттєве ознайомлення здобувачів з явищами, процесами, об'єктами в їх природному вигляді;

для лекційних занять:

- лекція - усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;

- бесіда - питально-відповідний метод, завдання якого – спонукати здобувачів до актуалізації відомих і засвоєння нових знань шляхом самостійних роздумів, висновків і узагальнень;

різновиди бесіди : репродуктивні (спрямовані на відтворення раніше засвоєного матеріалу), катехізичні (передбачають точне відтворення формулювань, запам'ятовування відповідей), евристичні (підводять здобувачів до самостійних висновків);

- ілюстрування - показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символічному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, звукозаписів тощо;

- відеометод - використання відеоматеріалів для активізації наочнотуттєвого сприймання; забезпечує більш легке і міцне засвоєння знань в їх образно-понятійній цілісності та емоційній забарвленості;

для практичних та семінарських занять:

- вправа - планомірне, організоване, повторне виконання дій із метою оволодіння ними або підвищення їх якості;

- лабораторна робота - вивчення в спеціальних умовах явищ природи за допомогою спеціального обладнання;

- практична робота - метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків;

- дидактична гра - спеціально створена ситуація (модель реальності) для формування певних практичних навичок та умінь;

- інструктаж - ознайомлення зі способами виконання завдань, інструментами, матеріалами, технікою безпеки, показ операцій та організацію робочого місця;

- спостереження - тривале цілеспрямоване сприймання об'єктів чи явищ із фіксацією змін, які в них відбуваються, і виявлення на цій основі внутрішніх зв'язків і залежностей, розкриття сутності явищ;

- методи контролю і самоконтролю:

- фронтальне опитування;

- контрольні роботи, твори, диктанти, письмові заліки;

- контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей);

- лабораторний контроль;

- графічна перевірка.

Альтернативно може застосовуватися наступна класифікація методів навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод - повідомлення готової інформації різними засобами (словесними, наочними, практичними) та усвідомлення і запам'ятовування цієї інформації здобувачами;

- репродуктивний метод - відтворення здобувачем способів діяльності за визначеним викладачем алгоритмом;
- проблемного викладу – постановка викладачем перед здобувачами проблеми і визначення шляхів її розв'язання з приховуванням можливих пізнавальних суперечностей;
- частково-пошуковий - метод, за якого певні елементи знань повідомляє викладач, а частину здобувачі здобувають самостійно, відповідаючи на поставлені запитання чи розв'язуючи проблемні завдання;
- дослідницький - творче застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування досвіду самостійного наукового пошуку.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів вивчення матеріалу дисципліни є:

- стандартизовані тести;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

У процесі вивчення навчальної дисципліни **«Міжнародне гуманітарне право»** використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне (усне) опитування, метою якого є поглиблене відпрацювання та закріплення студентами основних теоретичних знань;
- написання МКР;
- підсумкова атестація;
- залік;
- виконання завдань, винесених на самостійне вивчення.

7. **Форми поточного та підсумкового контролю**

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

В процесі викладання навчальної дисципліни **«Міжнародне гуманітарне право»** передбачено проведення поточного та підсумкового контролів.

Поточний контроль проводиться на семінарському (практичному) занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначених тем (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання модульних контрольних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Підсумковий контроль проводиться шляхом складання студентами іспиту з дисципліни «**Міжнародне гуманітарне право**». При цьому, студент який отримав 60 балів під час поточного контролю, за його бажанням може бути звільнений від семестрового заліку і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заліку, де студент може набрати **40 балів**. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. Так, під час поточного контролю студент може набрати **до 60 балів** шляхом отримання проміжних оцінок. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (відповіді на практичних заняттях, написання есе, виступи із повідомленнями, виконання модульних контрольних робіт).

Питома вага заключного заліку в загальній системі оцінок – 40 балів. Право здавати заключний залік дається студенту, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок і заключного заліку набирає не менше 60 балів. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки заліку.

Критерії оцінювання результатів навчання на практичних заняттях

Відповіді на семінарах (бали)	Критерії оцінювання
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
3-4	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
2	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
1	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
0	Студент не дає відповіді.

Критерії оцінювання захисту повідомлення

Критерії оцінювання	Бали
Візуальний критерій (наявність слайдів презентації у Power Point, якість слайдів, застосування відеоматеріалів)	1
Публічний виступ (вміння триматися перед аудиторією, не зачитування тексту повністю)	1
Зміст повідомлення (наявність чіткої структури повідомлення: вступ, основна частина, висновки; достовірність/ актуальність інформації, посилання на міжнародні акти та дійсний їх аналіз)	2
Орієнтування (правильні відповіді на уточнюючі питання з теми повідомлення)	1
Усього	5

Критерії оцінювання есе

Критерії оцінювання	Бали
Структура (вступ, основна частина, висновок)	1
Креативність у написанні авторського тексту та дотримання правил Академічної доброчесності	2
Логічність викладення своїх думок з проблемного питання з посиланнями на міжнародні акти	2
Усього	5

Критерії оцінювання виконання модульних контрольних робіт (далі – МКР)

В процесі викладання навчальної дисципліни «**Міжнародне гуманітарне право**» передбачено проведення двох контрольних заходів, на яких студенти пишуть 2 МКР, де кожна оцінюється від 0 до 15 балів.

В свою чергу, кожна МКР складатися із: тестових завдань, теоретичного запитання та задачі.

Кожне тестове завдання складається з 4 тестів. Кожний варіант завдання має тільки одну правильну відповідь. За правильну відповідь нараховується 1 бал. За невірну відповідь бали не нараховуються. Загальна кількість балів – 4.

За правильну відповідь на теоретичне запитання нараховується від 1 до 5 балів. В МКР дається 1 теоретичне запитання.

За правильне розв'язання задачі студент може отримати від 1 до 6 балів. В МКР дається 1 задача.

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Відповідь на теоретичне запитання (бали)	Критерії оцінювання
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
4	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності.
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи не сформульовані, використовуються невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок.
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

Критерії оцінювання вирішення задачі

Розв'язання задачі (бали)	Критерії оцінювання
6	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
5	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності.
4	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
3	Відповідь має суттєві помилки, аргументи не сформульовані, використовуються невірна термінологія.
2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок.
1	Відповідь не вірна та не обґрунтована.
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

Розрахунок балів за написання МКР

Вид завдання	Максимальна кількість балів
Тести	4x1 бал = 4 бали
Теоретичне запитання	5x1 балів = 5 балів
Розв'язання задачі	6x1 балів = 6 балів
Всього	15

Розподіл балів, які отримують студенти під час МКР

Змістовий модуль № 1	Змістовий модуль № 2	Сума
T1-T3	T4-T12	30
15	15	

T1 – T12 – відповідні теми змістовних модулів.

Критерії оцінювання виконання КР для заочників

Виконання студентами заочної форми навчання контрольної роботи (далі – КР) оцінюється **від 0 до 50 балів** і являється їх допуском до заліку.

Контрольна робота складається з двох типів індивідуальних завдань:

1. Відповідь на два теоретичні питання. Теоретичне питання виконується письмово, в обсязі, необхідному для надання обґрунтованої відповіді з посиланням на джерела, які використовувалися. За невірну відповідь бали не нараховуються. За кожну правильну відповідь на теоретичне питання нараховується від 1 до 10 балів. Максимальна кількість балів: 2×10 балів = 20 балів.

2. Рішення задачі. Рішення задачі виконується письмово, в обсязі, необхідному для надання обґрунтованої відповіді з посиланням на відповідні статті нормативно-правових актів, які використовувалися. За невірну відповідь бали не нараховуються. За правильне вирішення задачі нараховується від 1 до 30 балів. Максимальна кількість балів: 1×30 балів = 30 балів.

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Відповідь на питання (бали)	Критерії оцінювання
10	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
6–9	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності.
4-5	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
2-3	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок та не обґрунтована
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

Критерії оцінювання вирішення задачі

Відповідь на питання (бали)	Критерії оцінювання
28–30	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
21–27	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності.
16-20	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
8-15	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1-7	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок та не обґрунтована
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

Критерії оцінювання результатів за виконання інших завдань

Вид завдання	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Відповіді на практичних заняттях	2×5 балів = 10 балів	2×5 балів = 10 балів
Захист повідомлення	2×5 балів = 10 балів	—
Написання есе	2×5 балів = 10 балів	—
Виконання КР	—	50 балів
Поточний модульний контроль (виконання МКР)	2×15 балів = 30 балів	—
Всього	60	60

Критерії оцінювання заліку

Під час складання заліку студенти відповідають на екзаменаційний білет, який вони вибрали власноруч.

Кожен білет містить три контрольні питання. Відповідь на кожне питання екзаменаційного білету оцінюється до 13,3-13,4 балів. Тобто після складання заліку студент може отримати до 40 балів, які додаються до суми балів, отриманої під час поточний контролю відповідного семестру.

Критерії оцінювання відповіді на одне питання залікового білету

Відповідь на питання (бали)	Критерії оцінювання
12–(13,3-13,4)	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
9–11	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності.
6-8	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
3-5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1-2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок та не обґрунтована
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	Т1-Т2	Відповіді на практичних заняттях	5	Відповіді на практичних заняттях	5
		Захист повідомлення	5		
		Написання есе	5		
		Виконання МКР № 1	15		
ЗМ 2	Т3–Т9	Відповіді на практичних заняттях	5	Відповіді на практичних заняттях	5
		Захист повідомлення	5		
		Написання есе	5		
		Виконання МКР № 2	15	Виконання КР	50
Підсумковий контроль		Залік	40	Залік	40
Сума			100		100

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна:

1. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «**Міжнародне гуманітарне право**» для здобувачів вищої освіти.
2. Наповненість групи «**Міжнародне гуманітарне право**» в месенджері «Telegram» для дистанційного навчання, електронний варіантом практичних

завдань, лекцій та іншими матеріалами з навчальної дисципліни «**Міжнародне гуманітарне право**».

3. Наочні засоби: слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, відеоматеріали.

10. Рекомендовані джерела інформації:

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Базов В. П. Теорія та принципи міжнародного гуманітарного права: монографія. К. : Фенікс, 2020. 512 с.
2. Вивчаючи міжнародне гуманітарне право : навчально-методичний посібник для закладів середньої освіти / М. Єлігулашвілі, О. Козорог, Т. Короткий, Н. Хендель; за ред. радника президента Товариства Червоного Хреста України з міжнародного гуманітарного права, к.ю.н. Т. Короткого. Київ, УГСПЛ; Одеса : Фенікс, 2019.
URL :
https://helsinki.org.ua/wpcontent/uploads/2020/04/Prev_Posibnyk_MGB_A4-4.pdf
3. Грушко М. В. Джерела міжнародного гуманітарного права та внутрішньодержавного права. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 12. С. 55-68.
4. Застосування норм міжнародного гуманітарного права в національній судовій практиці. Методичний посібник для проведення одноденних тренінгів / Упоряд. : М. Єлігулашвілі, Д. Свиридова, О. Семенюк, Т. Фулей. Київ, УГСПЛ, 2020.
5. Звичаєві норми міжнародного гуманітарного права. / Т-во Червон. Хреста України, Фонд підтримки фундам. дослідж. Одеса : Фенікс, 2018. 39 с.
6. Коваль Д. О. Міжнародне гуманітарне право в контексті міжнародного права прав людини. Наукові записки НаУКМА. 2016. Том 181. Юридичні науки. С. 144-146.
7. Кориневич, А. О. Застосування міжнародного гуманітарного права до збройного конфлікту на території України : навчальний посібник. Одеса : Фенікс, 2015. 78 с.
8. Мельцер Н. Міжнародне гуманітарне право : загальний курс. МКЧХ. 2020. 396 с. URL : <https://blogs.icrc.org/ua/wp-content/uploads/sites/98/2021/05/Nils-Melzer-Comprehensive-introduction-to-IHL-UKR.pdf>.
9. Міжнародне гуманітарне право : посібник. / О. О. Войтенко, М. М. Гнатовський, Т. Р. Короткий, А. О. Кориневич, В. М. Лисик, О. Р. Поєдинок, Н. В. Хендель; за ред. Т. Р. Короткого. Київ-Одеса : Українська гелсінська спілка з прав людини, Фенікс, 2016-2017. 145 с.
10. Основи міжнародного гуманітарного права для прокурора (з довідковими матеріалами) : науково-практичний посібник;/ кол. авт. Київ : Національна академія прокуратури України, 2019. 234 с.
11. Репецький В. М., Лисик В. М. Міжнародне гуманітарне право : підручник. К. : Знання, 2007. 467 с.

12. Сенаторова О. В. Права людини і збройні конфлікти : навч. пос. Київ : Видавництво «ФОП Голембовська О.О.». 2018. 208 с.
13. Хендель Н. Статус та діяльність Міжнародного комітету Червоного Хреста та інших гуманітарних організацій. Українське право. 2018. URL : https://www.ukrainepravo.com/international_law/public_international_law/status-ta-diyalnist-mizhnarodnogo-komitetu-chervonogo-khresta-ta-inshykh-gumanitarnykh-organizatsiy/

ДОПОМІЖНА

1. АБВ. Збройний конфлікт в термінах/ Дуцик Д., Черниш В., Вороніна В., Рюче Н., Мороз І., Паперняк О., Калупаха І. ; Київ: Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб, 2019. 90 с. URL : <https://mtot.gov.ua/files/uploads/8b5c1540-a1ae-11e9-9b89-731f32e113d5.pdf>.
2. Блистів Т.І. Нормативно-правове забезпечення в Україні питання утримання та поводження з військовополоненими та інтернованими особами в особливий період. Інформація і право. 2018. № 2(25). С. 117-123.
3. Герасимчук М. В. Еволюція норм міжнародного гуманітарного права щодо захисту цивільного населення. URL : https://minjust.gov.ua/m/str_34096
4. Гнатовський М. М. Повага до прав людини в умовах збройного конфлікту в Україні: застосування судами норм міжнародного гуманітарного права та стандартів захисту прав людини. Кімонікс Інтернешнл Інк. 2017. URL : https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/Report_Respect-for-HR-in-Conflict_Gnatovsky_UKR.pdf.
5. Грушко М. В. Інститут воєнного полону в міжнародному праві: від «мононорм» до правових норм. Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. 2017. № 11. С. 161-168
6. Грушко М. В. Окремі аспекти захисту цивільного населення в період окупації: Автономна республіка Крим та м. Севастополь. Право і суспільство. 2020. № 5. С. 230-238. URL : http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/5_2020/37.pdf
7. Грушко М. В. Становлення та специфіка міжнародно-правового режиму військовополонених : монографія. Одеса : Фенікс, 2016. 284 с.
8. Жаровська І. Діяльність МКЧХ у період збройних конфліктів. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. 2018. № 889. С. 163-167. URL : <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journalpaper/2019/feb/15619/27.pdf>.
9. Зміцнення поваги до міжнародного гуманітарного права : посібник для народних депутатів України. МКЧХ, 2017. 100 с.
10. Іляшко О. О. Правова політика держави щодо тимчасово окупованих територій. Юридичний науковий електронний журнал. 2020 № 2. С. 528-532 URL : http://lsej.org.ua/2_2020/144.pdf

11. Коваль Д. О., Авраменко Р. А. Воєнні злочини. Особливості розслідування міжнародних злочинів, скоєних в контексті збройного конфлікту на Донбасі. Київ : ГО TruthHounds ; Одеса : Фенікс, 2019. 36 с.

URL :

<https://truthhounds.org/wpcontent/uploads/2019/12/%D0%92%D0%BE%D1%94%D0%BD%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%BB%D0%BE%D1%87%D0%B8%D0%BD%D0%B8-Truth-Hounds.pdf>.

12. Лисик В. М. Правовий статус Міжнародного комітету Червоного Хреста у міжнародному праві : монографія. Одеса : Фенікс, 2012. 208 с.

13. Пилипенко В. Застосування норм міжнародного гуманітарного права до збройних конфліктів міжнародного й неміжнародного характеру в контексті воєнних злочинів. Підприємництво, господарство і право. 2021. № 3 С. 317-323.

URL : <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/3/53.pdf>

14. Репецький В., Малига В. Правовий статус медичного та духовного персоналу під час збройних конфліктів. Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2015. Випуск 37. Частина 2. С. 3-16.

15. Салієнко О. О. Співвідношення прав людини та міжнародного гуманітарного права. Альманах міжнародного права. 2020. Випуск 23. С. 178-185.

URL: <http://inlawalmanac.mgu.od.ua/v23/23.pdf>.

16. Сірант М. Міжнародний кримінальний суд як головний орган з протидії агресії. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. 2018. № 889. С. 192-197.

URL :

<http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journalpaper/2019/mar/15679/31.pdf>.

17. Щоголев Д. С. Особливості імплементації норм міжнародного права щодо захисту прав військовополонених в національне кримінальне законодавство окремих європейських країн. Молодий вчений № 11. 2018 р. С. 160-166.

URL : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/11/40.pdf>.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. База даних щодо національної імплементації МГП.

URL : <https://www.icrc.org/ihl-nat>.

2. Верховний Суд України. URL : <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>.

3. Єдиний державний реєстр судових рішень.

URL :

<http://www.reyestr.court.gov.ua/>. 10. Бібліотека Харківського національного університету внутрішніх справ. URL : <http://lib.univd.edu.ua/>.

4. Законодавство України // Верховна Рада України.

URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>.

5. Збірник прецедентів, що стосуються МГП (онлайн-база даних). URL : <https://www.icrc.org/casebook/>.

6. Збірник прецедентів, що стосуються МГП (у PDF-форматі та паперова версія).
URL : <https://www.icrc.org/eng/resources/documents/publication/p0739.htm>.
7. Інформаційний бюлетень МКЧХ з питань права та політики (ICRC Law and Policy News letter).
URL : <https://www.icrc.org/en/law-and-policy-newsletters>.
8. Конституційний Суд України // Рішення Конституційного Суду України.
URL : <http://www.ccu.gov.ua/docs/9>.
9. Курс електронного навчання «Вступ до Міжнародного гуманітарного права». URL : <https://www.icrc.org/en/online-training-centre>.
10. Міжнародний журнал Червоного Хреста.
URL : <https://www.icrc.org/eng/resources/international-review/index.jsp>.
11. Міністерство внутрішніх справ України. URL : <http://mvs.gov.ua/>.
12. Міністерство юстиції України // Рішення щодо України, винесені Європейським судом з прав людини. URL : https://minjust.gov.ua/m/str_9329.
13. Міністерство юстиції України URL : <https://minjust.gov.ua/>.
14. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського // Наукова періодика України.
URL :
http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN.
15. Онлайн-база даних міжнародних договорів, держав-учасниць та коментарів. URL : <http://www.icrc.org/ihl>.
16. Президент України // Документи.
URL : <https://www.president.gov.ua/documents/all>.
17. Сайт досліджень з МГП. URL : <http://www.ihl.ihlresearch.org>14.
18. Сайт конкурсу Ж. Пікте. URL : <http://www.concours pictet.org>.
19. Сайт Міжнародного кримінального суду. URL : <http://www.icc.int>.
20. Сайт Міжнародного руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця.
URL : <http://www.redcross.int>.
21. Сайт Міжнародної гуманітарної комісії з встановлення фактів.
URL : <http://www.ihffc.org>.
22. Сайт Міжнародної Федерації товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця. URL : <http://www.ifrc.org>.
23. Сайт МКЧХ. URL : <http://www.icrc.org>.
24. Сайт ООН. URL : <http://www.un.org>.
25. Урядовий портал // Рішення Уряду.
URL : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npasearch>.
26. Юридичний форум «Ліга Закон». URL : <http://forum.liga.net/>.